

NR 10 (139) oktoober 2007

Õnnunmaa kuukiri

Möödas on järjekordne õpetajate päev. Sel korral külastas Lõpe kooli punk-rock ansambel “Crazy dog”. Ansambel tutvustamist ei vaja, aga mõni sõna nendest siiski. Igapäevaselt viljeletakse muusikat, mis põimub arvudest tähtedeni tehes käänaku käelises osas ja lõpetades noodiväänamise ning ajalooga. Väike kontsert võeti õpilaste poolt hästi vastu. Külalistele tutvustati Lõpe kooli tegemisi ja korraldati näitlik tund, kus õpilasteks olid ansambli liikmed ning õpetajateks Hendrik ja Rivo. Ülesandeks oli buss joonistada. Õnneks oli lahtine tund ja õpilaste kaasabil tulid pildid päris toredad. Õpetajate päeva puhul käisid koolirahvast tervitamas vallavanem ja asevallavanem. Alati leiavad nad aega ja häid sõnu. Toredast päevast saab ülevaate kooli kodulehe galeriist www.lopepk.ee. Merike Pikk mets

1.oktoober – Koonga kooli 88. sünnipäev

Meie kooli toredaks traditsiooniks on kooli sünnipäeva tähistamine. Oleme seda teinud igal aastal erineval moel. Tänavu korraldasime sünnipäeva lõunasöögi. Nagu pidupäevadel kombeks, söime lõunat kahe pika laua taga. Ka menüü oli sünnipäevale kohane. Aitäh kokatädidetele maitsva salati ja koogi eest! Kingituseks koolile oli õpilaste hea käitumine ja tubli õppimine. Koonga kool

Õpetajate päev Koongas

Koonga kooli noorte õpetajate Rasmuse, Triinu, Oliveri, Siimu ja Liisi arvamusi ja mõtteid õpetajate päevast.

Õpetajate päev oli ainuke päev, millal ma tahtsin kooli tulla. Kehalise kasvatusse õpetaja oli mõnus olla. Alguses arvasin küll, et õpilased hakkavad lollitama ja ma pean nad kohe kappi kinni panema, aga seda ei juhtunud. Tunnid toimusid saalis, olin enamiku ajast koos õpilastega seal. Mängisime palli ja kõik olid võrdlemisi korralikud.

Õpetajate päev oli tore, sest siis sai nalja. Mõtlesin juba kodus, kuidas ma õpilasi karistan, õnneks kuulasid nad sõna. Tunde andsin 1.-3. klassis, kuulasime muusikat ja olime niisama, sest ma ei osanud nendega midagi teha.

Õpetajate päev algas aktusega. Lapsed laulsid ja noortele õpetajatele anti kätte päevikud. Kinkisime õpetajatele lilli, et nad oleksid sellel päeval õnnelikud ega segaks meid töötamast. Mina olin matemaatika ja inglise keele õpetaja.

Hommikul ärghates tahtsin kooli tulla, sest oli õpetajate päev. Öösel nägin unes, et see päev jäi ära. Õnneks nii ei juhtunud. Täitsin direktori kohuseid ja sellepärast pidin aktusel kõnet pidama. Päev kulges suhteliselt normaalselt, kes ei kuulnud sõna, käis kraani all ära ja oli päeva lõpuni eeskujulik õpilane. Siiski kirjutasin ka palju kiitusi.

Tore oli, et päris õpetajad ei jäänud pealtvaatajaks. Noortel õpetajatel mõõdeti vererõhku ja jagati energiatoitu. Õpilastele jagati õunu ja porgandit.

Päev lõppes ühise tordisöömisega. Tunnistasime ausalt üles, et õpetaja töö oli väga väsitav.

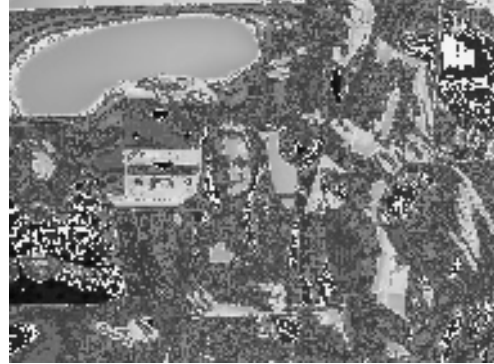

Foto Anneli Minn

Koonga kool

Pikavere uudised

Meie jaoks on alanud pisut rahulikum periood, ürituste korraldamise asemel püüame teha ettevalmistusi järgmiseks „kuumaks” hooajaks.

Midagi on ikka septembris ka toimunud, 16. septembril oli Pikavere Küla Seltsi üldkoosolek ja 22. septembril kohtumine Gabor Bereczkiga Koonga raamatukogus.

Üldkoosolek kinnitas Pikavere küla arengukava, vastavalt sellele on meie lähimad eesmärgid küla kodulehekülje ja esitlusprogrammi loomine, Eesti Energiaga liitumine ja külla valgustuse paigaldamine, külasiltide, „tänavasiltide” ja viitade paigaldamine. Muud tegevused kestavad edasi, soovime jätkuvalt nii ühiseid talgupäevi korraldada kui ka pidusid pidada. Ekskursiooni sihtpunktiks on 2008. aasta suvel Kuhjavere Viljandimaal, koostöös Rohelise Jõemaaga leiame veel mõne põneva koha juurde. Urge inimesed kutsume kindlasti kaasa ja ilmselt kedagi väljastpoolt oma valda veel.

Kodulehe ja esitlusprogrammi saamiseks kirjutasime Marjoga kahasse Kohaliku Omaalgatuse Programmi projekti, projektijuht on Marjo Kapak, vald toetas kaasfinantseeringu garanteerimisega, nüüd ootame otsust rahastamise kohta.

Eesti Energia tegi meile hinnapakumise, kirjutame sellegi raha leidmiseks projekti. Valgustuse paigaldaja leidmisega on meil veel vaja vaeva näha.

Üldkoosoleku otsusega astume MTÜ Õigustatud Ootus liikmeks. Kuna väidetavalt ei puuduta planeeritavad kaevandused meie vallas peale Pikavere inimesi kedagi teist, siis püüame vähemalt meie nii olulises asjas ikka jätkuvalt kaasa rääkida.

Kohtumine Gabor Bereczkiga oli igati õnnestunud ja aitäh Erikale torele ürituse korraldamise eest!

Nele Tamm Pikavere Küla Selts

2009. aastast muutub suitsuandur igas majapidamises kohustuslikuks

2009. aasta juulist peab igas majapidamises olema vähemalt üks suitsuandur, suitsuandur igas toas annab lisakaitse.

Siiski ei tasu jääda ootama pooleteise aasta pärast rakenduvat nõuet, sest tulekahjud puhkevad iga päev. Selle aasta üheksa kuuga on üle Eesti tulekahjudes hukkunud piltlikult kaks reisibussitait inimesi, ligi 90 meest ja naist, neist enamik oma kodus.

Riskifaktorid tulekahju tekkeks on vanad elektrijuhtmed, lagunenuid pliit või ahi, hooletu suitsetamine. Kõige sagedasem tulekahju põhjus on aga hooletus lahtise tule kasutamisel. Hajameelne ja hooletu võib olla iga inimene, teised perekonnaliikmed, põlengu võib põhjustada ka hoopis naaber.

Selle aasta septembri alguse seisuga on üle Eesti eluruumides toimunud ligi 1400 tulekahju, mis on 63 % kõigist hoonetes puhkenud tulekahjust. Suitsuanduri ülesanne on tulekahjust eluruumis teada anda, kui tulekolle on veel väike ning veel annab päästa nii inimesi kui vara.

Enamik inimesi peab tuleohutust oluliseks, kuid vaid kuuendikku kodudest on paigaldatud suitsuandur. Raske tulekahju üle elanud inimesed räägivad päris tihti

päästjatele, et esimese asjana ostavad uude koju suitsuanduri. Vara on taastatav, kuid inimese elu tagasi ei saa. Targem on ennast kaitsta kui hiljem kahetseda.

- Üks suitsuandur majapidamises paigaldada magamistubade vahelisse koridori. Kui kodus on mitu suitsuandurit, panna need magamistubadesse ja elutuppa.

- Kööki ei tasu suitsuandurit paigaldada, toidu valmistamisel hakkab andur valehäiret andma. Valehäireid võivad põhjustada ka veeaur ja ehitustööde tolm.

- Suitsuandur kinnita kindlasti kruvidega lakke.

- Vaheta suitsuanduri patareid kord aastas, andur annab patarei tühjenemisest ka ise märku, vaiksete perioodiliste helisignaalidega.

- Tühja patareiga või sahtlisse unustatud suitsuandurist ei ole kasu.

- Suitsuanduri töökorras olekut saab kontrollida anduril oleva testnuppu vajutades.

- Vaheta suitsuandur välja iga 10 aasta järel.

Sirle Matt Lääne-Eesti päästkeskus

Jõustunud on muutused suurperede toetustes (järg septembri numbrile)

Peretoetused aastal 2007

Toetuse liik	Toetuse suurus (kroonides)
Lapse sünnitoetus	5000
Lapsetoetus (makstakse lapse 16-aastaseks saamiseni või kui laps jätkab õpinguid päevases õppevormis või meditsiinilistel näidustustel mõnes muus õppevormis kuni 19-aastaseks saamiseni või 19-aastaseks saamisel õppeaasta lõpuni)	
· esimesele lapsele	300
· alates kolmandast lapsest	900
Lapsehooldustasu (suurused lapse kohta)	
· kuni 1-aastase lapse vanemale	700
· 1-3-aastase lapse vanemale	600
· 3-8-aastase lapse vanemale (makstakse, kui peres on lisaks kuni 3-aastaseid lapsi)	300
· 3-8-aastase lapse vanemale, kui peres on kolm või enam last (makstakse juhul, kui peres on vähemalt kolm üle 3-aastast lapsetoetust saavat last)	300
Üksikvanema lapse toetus (makstakse, kui lapse sünniaktis puudub kanne isa kohta või see on tehtud ema ütluste alusel või kui teine vanem on tunnistanud tagaotsitavaks)	300
Ajateenija lapse toetus	750
Lapse koolitoetus (makstakse iga õppeaasta alguses)	450
Eestkostetava või perekonnas hooldamisel oleva lapse toetus	1500
Elluastumistoetus (makstakse lastekodus kasvanud, perekonnas hooldamisel või eestkostel olnud noortele iseseisva elu alustamisel)	6000
7- ja enamalapselise pere vanema toetus (makstakse pere, kus kasvab 7 või enam lapsetoetusele õigust omavat last, ühele vanemale kord kuus)	2640
Lapsendamistoetus (ühekordne)	5000

Näide peretoetuste jagamise kohta

■Perekonnas on kaks vanemat ja kaks last. Üks laps on 4-aastane ja teine vastsündinu. Ema saab igakuiselt vanemahüvitist summas, mis on võrdne tema eelmise aasta keskmise kuupalgaga. Ema netopalk kuus enne lapsepuhkusele jäämist oli 6500 krooni. Perekond saab riigilt 2x300 krooni lapsetoetust, 300 krooni lapsehooldustasu esimese lapse pealt ja 6500 krooni vanemahüvitisena. Perekonna igakuine peretoetuste kogusumma on 7100 krooni kuus.

■Perekonnas on kaks vanemat ja kaks last. Üks laps on 2-aastane ja käib lasteaias. Teine laps on 7-aastane ja käib koolis. Perekond saab lapsetoetust 300 krooni mõlema lapse kohta, lisaks 600 krooni lapsehooldustasu esimese lapse ja 300 krooni lapsehooldustasu teise lapse pealt. Perekond saab vanema lapse pealt ka ühekordset koolitoetust 450 krooni.

Perekondade maksusoodustused

Lapsevanematele ja eestkostjatele on kolme liiki maksusoodustused:

1. Vanem saab oma tuludest maha arvata lapse haridusele tehtud kulutused (kuni 26. eluaastani), kaasa arvatud õppelaenu intressimaksud.
2. 2006. aastast on lastega peredel võimalik oma tulumaksuga maksustatavast tulust maha arvata 24 000 krooni aastas iga kuni 17-aastase lapse kohta, alates pere teisest lapsest.
3. 1. jaanuarist 2008. jõustub maksusoodustus, mille järgi on lastega peredel võimalik oma tulumaksuga maksustatavast tulust maha arvata täiendav maksuvaba tulu iga kuni 17 aasta vanuse lapse kohta.

Alates 2004. aastast saab kõrgkooli või kutseõppeasutuse lõpetanud noor lapsevanem taotleda oma õppelaenu jäägi kustutamist 50% ulatuses iga kuni nelja-aastase lapse kohta.

Kuni 3-astast last kasvatava vanema eest maksab riik sotsiaalmaksu riigieelarvega kehtestatud summalt (2000 kroonilt), et vanemale oleks tagatud ravikindlustus ja pensionistaaž.

Perekondade puhkusehüvitised

Valitsusel on kavas tunduvalt suurendada ka lapse sünniga seotud kahenädalase isaduspuhkuse tasu. Praegu makstakse isadele 66 krooni päevas. Tuleval aastal on kavas toetuse summat tõsta .

Alaalistele ja puuetega inimestele ning täiendava lapsepuhkuse eest on ette nähtud lisapuhkus ja selle eest makstav puhkusetasu. Töötajate puhkusehüvitised maksab välja tööandja, kellele riik selle summa tagantjärele kompenseerib.

- Täiendav lapsepuhkus isadele 14 päeva, puhkusetasuks 66 krooni päevas. Isal on õigus saada täiendavat lapsepuhkust ema rasedus- ja sünnituspuhkuse ajal või kahe kuu jooksul pärast lapse sündi.
- Pikendatud puhkus tööaasta eest (7 lisapäeva) alaalistele ja puuetega inimestele (kellele on määratud töövõimetuspension või rahvapension töövõimetuse alusel).
- Täiendav puhkus (1 päev) kuus puudega last kasvatavale vanemale.
- Täiendav puhkus ühele vanemale (3 või 6 päeva, sõltuvalt laste arvust ja vanusest) tasuga 66 krooni päev.

Tasustatavad vaheajad lapse toitmiseks

Töötaval emal, kes kasvatab alla poolteiseaastast last, on õigus saada lisaks üldistele puhkepausidele lisavaheaegu lapse toitmiseks iga kolme tunni järel ja korraga vähemalt 30 minutiks. Töötaja võib taotleda ka nende vaheaegade kokkuliitmist ja oma tööpäeva lühendamist vastava ajavahemiku võrra. Nende vaheaegade eest säilitatakse töötajale keskmine palk, mida finantseeritakse riigieelarve vahenditest.

Eli Lilles Sotsiaalministeeriumi pressiesindaja +372 62 69 321 Eli.Lilles@sm.ee www.sm.ee

Tõusevad eeskostel ja perekonnas hooldamisel olevate laste toetused

Valitsus kiitis heaks 18.10.07 eelnõu, millega tõstetakse eeskostel ja perekonnas hooldamisel oleva lapse toetust 1500 kroonilt 3000 kroonini.

Sotsiaalminister Maret Maripuu sõnul julgustab suurem toetus peresid hooldus- või eeskostepereks hakkama ja toetab laste kasvamist perekonnas. „Meie soov on tagada, et summa suurus oleks sama kui see, mis kuluks lapsele asenduskodus. Peresoojus ja emotsionaalne tugi, mida saab pere leidnud laps, on mõõtmatult palju suurem,“ ütles Maripuu.

Eestkostel ja perekonnas hooldamisel olevatele lastele makstakse ka kõiki teisi peretoetusi, millele lapsel või perel on õigus – lapsetoetust, lapsehooldustasu, koolitoetust, vanemahüvitist jms.

Eestkostel ja perekonnas hooldamisel olevate laste arv on viimastel aastatel vähenenud, lastekodulaste (hoolekandeaasutustes lapsed) arv on püsinud samal tasemel. Vähenenud on ka hooldusperede arv.

Seadus jõustub järgmise aasta jaanuarist.

Lisateave:

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Laste arv hoolekandeaasutustes	1 814	1 881	1 5391	1 5491	1 683	1621
Eestkostel olevad lapsed	1926	1819	1788	1647	1572	1485
Perekonnas hooldamisel olevad lapsed	1048	1065	1081	971	732	551
Hooldusperekonnad	896	897	869	778	606	444

- Perekonnas hooldamine on alternatiiv lastekodule.

Perekonnas hooldaja ei ole lapse seaduslik esindaja, vaid igapäevaelu korraldaja, hooldaja ja kasvataja.

- Eestkostja on tavaliselt tädi, vanaema või muu lapsele tuttav, kui vanem ei täida või ei saa täita oma kohustust last kasvatada).

Eestkostja on lapse seaduslik esindaja lapse täisealiseks saamiseni.

- Lapsendamine on tuleb kõne alla vaid erijuhul, kui on õiguslikud eeldused

lapsendamiseks olemas. Perekonnas hooldamise vajaduse üle otsustab sotsiaaltöötaja, kes leiab lapsele koolitatud hoolduspere või –isiku.

Eestkostel või perekonnas hooldamisel on tavaliselt lapsed, kelle vanemalt on vanema õigused ära võetud või vanema õigused on piiratud; vanem on kinnipidamisasutuses või piiratud teovõimega; vanem ei suuda oma last kasvatada ja tema eest hoolitseda.

Eli Lilles
Sotsiaalministeeriumi pressiesindaja
+372 62 69 321

Sügisest liiklusest

Suvi on jäämas selja taha, kätte on jõudnud pime ja vihmane aeg, teeolud muutuvad kiiresti, kaugel ei ole esimesed öökülmad ja sellega kaasnev libedus. Liiklemine muutub raskemaks ja ohtlikumaks kõigile liikluses osalejatele. Politsei tuletab kõigile liiklejatele meelde ammu teada-tuntud tõsiasi: liikluses tuleb olla tähelepanelik ja austada ning arvestada kaasliiklejatega. Kindlasti peavad täiskasvanud liiklejad olema eeskujuks lastele, oma õige eeskujuga ja käitumisega kujundame me turvalise ja teisi austava liikluskultuuri.

Autojuhtidele

Mootorsõidukite juhtidele tuletame meelde, et nad vaataksid kriitilise pilguga üle oma sõidukite tehno seisundi. Hea juht, vaata üle, kas autol on all nõuetekohased rehvid, kontrolli klaasipuhastajate töökorras olemist, sest kulunud klaasipuhasti ei taga vajalikku nähtavust. Tähelepanu tuleb pöörata ka sõiduki valgustusseadmetele - kas kõik vajalikud põlevad, kas esilaternad on vastavalt nõuetele reguleeritud ja kas nende klaasid on puhtad.

Kindlasti peab mees pidama, et halbade ilmade saabumisega tuleb arvestada ka sellega, et sõiduvõtteid tuleb suveperioodiga võrreldes korrigeerida. Sügis-talvisel perioodil tuleb autojuhtidel mees pidada kuivõrd oluline on teoludega arvestamine, tee- ja ilmastikuoludele vastava sõidukiiruse valimine, et mitte seada ohtu ei enda ega ka teiste liiklejate elu ja tervist.

Tuletame juhtidele meelde, et turvavarustuse kasutamine on kohustuslik. Turvavöö kasutamine peab olema iseenesest mõistetav ja autosse istudes selle kinnitamine rutiinne liigutus, sest on suur tõenäosus, et liiklusõnnetuse tagajärjel võib mootorsõidukis viibivatel isikutel tänu turvavöö nõuetekohasele kasutamisele esineda tunduvalt vähem kehavigastusi või üldse mitte, võrreldes sellega, kui nad jätaksid turvavöö kinnitamata.

Kurb tõdeda, et ka joores juhtimise statistika ei näita vähenemise tendentsi. Kahjuks ei ole ikka veel kõik inimesed teadvustanud joores juhtimise ohtlikkust, pigem kurdetakse liigsuurte trahvide üle ja politseinikke süüdistatakse kiusamises.

9 kuu kokkuvõttes on tabatud nii 2006 aastal kui ka käesoleval aastal 30 alkoholi joores mootorsõidukijuhti.

Kainelt auto juhtimine peaks olema iseenesest mõistetav tegevus, kujunema elunormiks.

Jalakäijatele ja jalgratturitele

Kahjuks ei ole meie mustas kroonikas sügis-talvisel ajal harvad teated, kus räägime hukkunud või raskelt vigastada saanud jalakäijast või jalgratturist, kes oli tumedas riietuses ning helkurita, valgustuseta. Helkuri kandmine on valdkond, kus lapsed on täiskasvanutele eeskujuks: lapsed ja noorukid kannavad helkurit meelsamini kui täiskasvanud. Lubamatult vähe kantakse helkurit või kasutatakse pimedal ajal laternat eelkõige maapiirkondades, kus tegelikult on see linnast olulisemgi, sest tänavalgustus üldjuhul puudub.

Jalakäija või jalgrattur näeb tuledega sõitvat autot juba kaugelt. Tõenäoliselt eeldab ta, et autojuht näeb ka teda, aga tegelikult näeb autojuht valgustamata kaasliiklejat alles umbes 30 meetri kauguselt. Kui autojuhti osaliselt pimestavad vastassuunast läheneva sõiduki tuled või kui on sajune ilm, võib valgustatud liikleja märkamise vahemaa veel tunduvalt väheneda. Kui siinkohal veel meelde tuletada, et 90km/h liikuva auto peatumisteed

on vähemalt 60 meetrit, siis sellest võib juba oma järeldused igati teha. Helkuriga varustatud jalakäija või jalgrattur on lähitulede valgusel nähtav juba 130 – 150 meetri kauguselt. Selline vahemaa jätab autojuhile piisavalt aega reageerimiseks ning võimaldab sõitu õigeaegselt aeglustada ning kaasliiklejast ohutult mööduda.

Arvestades meie linnade kohati puudulikku valgustust ja sügis-talve ilmaolusid, tuleb helkurit kanda kindlasti igal pool. Asulais on liiklus tavaliselt tihedam ja juhil on selles liikluskeerises ka tänavavalgustuse olemasolul palju kergem märgata jalakäijat, kes on ennast paremini nähtavaks teinud.

Hea lugeja, kes Sa igapäevaselt osaled liikluses. Kontrolli enda käitumist meie liiklusmaastikul, jälgi, et Su lähedased millegi vastu ei eksiks ning ole sirguvale põlvkonnale oma käitumisega eeskujuks. Ühiste jõupingutustega suudame parandada meie liikluskultuuri ning õnnetusi juhtub üha vähem.

Kui Sa märkad vajakajäämisi liikluskorralduses või märkad midagi, mis vajaks muutmist, et muuta liiklemine ohutumaks ja Sa ei tea, kelle poole pöörduda, anna sellest teada oma piirkonna konstaablile. Tema oskab Sinu sõnumi kindlasti viia vajaliku ametkonnani või asjaomase isikuni.

Väljavõte Maanteeameti statistikast 2007. aasta seitsme kuu jooksul toimunud inimkannatanutega liiklusõnnetuste kohta:

Inimkannatanutega liiklusõnnetusi 7 kuuga Eestis 1487, neist Lääne PP teenindada oleval territooriumil 340, maakonniti jagunemine:

Hiiumaa	11
Järvamaa	54
Läänemaa	39
Pärnumaa	139
Raplamaa	57
Saaremaa	40

Liiklusõnnetustes hukkus Eestis seitsme kuuga 110 inimest, neist Lääne PP teenindada oleval territooriumil 26, maakonniti jagunemine:

Hiiumaa	0
Järvamaa	4
Läänemaa	5
Pärnumaa	4
Raplamaa	9
Saaremaa	4

Liiklusõnnetustes sai vigastada Eestis seitsme kuuga 2006 inimest, neist Lääne PP teenindada oleval territooriumil 493, maakonniti jagunemine:

Hiiumaa	14
Järvamaa	102
Läänemaa	46
Pärnumaa	170
Raplamaa	82
Saaremaa	79

Lugupidamisega

Ain Lepik

Pärnu politseiosakonna korrakaitsetalituse komisjar

OidREMAA Mõisa lugu 7

Eelnevad osad 8,9,10/2006; 3,4,9/2007

Kirjutanud Vello Helk, edastanud Marika ja Riho Erismaa

Need husaarid tulid käsuga, et me kõik pidime käituma rahulikult ja tegema oma päevast tööd, nagu see oli kombeks suuremates mõisates. Kuna palju oli jäetud tegemata neis oludes, mis valitsesid sel talvel, siis tuli meil tõsiselt tööle hakata. Nüüd võisime rahu peksta rehte. Keegi ei tulnud meilt röövima viljakotte. Isegi need puud, mida olime toonud aurukatla kütmiseks, viisid venelased ära.

Rahvas imestas iga päev üha rohkem, sest nad uskusid, et see oli trahviekspeditsioon, aga siin ei võetud kedagi vangi. Siis tuli üks kahurväe patarei 80 hobuse ja 131 mehega. Neile oli vaja majutust, mis läks kergelt. Kaks lehmalauda olid tühjad, kuna venelased olid tapnud lehmad. Kogu härrastemaja 20 toaga seisis nende käsutuses, välja arvatud 3-4 tuba, mis me järele omaks võtsime. Teises majas oli ka 3-4 suurt tuba, nii oli meil ruumi küllalt. Siis algas uus aeg meie jaoks kogu mõisas. Mind pandi jälle ametisse mõisapolitseis. Minu ülesandeks sai hankida hobustele sööta, aga kuna nad maksid sularahas ja olude kohaselt väga hästi, ja venelaste ahnuse tõttu oli talunikele jäänud järele vähe kariloomi, sain heinu küllalt, isegi mitu korda rohkem kui sooviti. Nende sõjaväes valitses range distsipliin ja ka elanike seas pandi ametisse kohtunikud. Kõike võtsid nad rangelt, nii et talumehed tundsid rahuldust ja mõisnikud pöördusid jälle tagasi Saksa valitsuse käsul. Seevastu polnud aga rahul kahtlased elemendid, eriti sõjast tagasi tulnud sõdurid ja vabrikutöölised. Ka mõisatöölised polnud rahul

Lõpp

oma olukorraga. Näilikult oli aga maal suurim rahu.

Sakslased rekvi-reerisid, küll tasu eest, igasuguseid produkte, eriti võid ja mune, mida nad saatsid Saksamaale, kus paistis olevat puudus toiduainetest. Sõdurite toit oli taani olude kohaselt väga halb, aga oli rangelt keelatud ise midagi võtta. Vähimgi eksimine selles suunas karistati väga karmilt. Ühes asjas olid vene ohvitserid saksa omadest erinevad, sest kui meie lauas, nagu varem tihti, olid esimesed, siis tänasid nad väga viisakalt ja näitasid igan kombel sõprust, kuna seevastu sakslased, kes ka tihti meie juures sõid, mitte üldse ei tänanud selle eest, vaid võtsid endastmõistetavalt iga päev saada tasuta toitu. Saksa sõjaväes oli kombeks, et kõik said sama toitu, nii kõrgemalseisvad kui harilikud sõdurid. 23. veebruarist augustini 1918. aastal olid kõik need inimesed meie mõisas ja kunagi ei juhtunud midagi ebameeldivat. Vastupidiselt, nad aitasid meid oma suurte hobustega põllutöödel, 6 paari päevas, ja sõdurid, kes olid kodus põllutöölised, olid rõõmsad, et nad said panna relvad kõrvale ja astuda künatud maale. Selle eest sai iga mees päevas kaks naela leiba lisaks nende ratsioonile. Peale selle pidime andma hobustele nende tööpäevadel vaba sööta.

Projekt „Mina ei suitseta, sest see on lühike samm narkootikumideni”

Me muretseme tänaste kooliõpilaste tervise pärast ja kirjutasime Pärnu Maavalitsusele projekti. Tegevused on seotud narkomaaniaaennetusega. Planeerisime tervisliku toitumise päeva, mille ühendasime õpetajate päevaga. Meie noored tulevad tihti kooli nii, et nad ei ole üldse midagi söönud ja kipuvad peale esimest tundi poodi. Mõni jõuab siis ka oma suitsu ära teha. Me arvasime, et kui õpilased hommikul söövad, siis nad ei ole nii närvilised ja ei kipu poodi ega ka „suitsule”. Nii jagasimegi müslibatoone ja vaatasime, mida need batoonid sisaldavad, kuidas mõjutab glükoos inimese töövõimet. Päeva jooksul pakkusime õpilastele õunu, porgandeid, kaalikaid ja muud tervislikku näksimist, et nad ei mõtleks suitsetamisele.

Oktoobris- novembris pakume õpilastele noorsoopolitseiniku ja arsti loengut, samuti loodame kohtuda ka mõne tuntud sportlasega - õpilaste iidoliga, sest kui tuntud inimene käitub tervislikult, siis mõjutab see ka noorte käitumist.

Palume ka külarahva mõistvat suhtumist. Ärge ostke ega müüge lastele suitsu. Kui Te näete alaealist suitsetamas, teatada sellest politseile. Lapsevanem, kui sina suitsetad, on Sinu laps passiivne suitsetaja ja ta saab endasse 85% mürkidest, mis sisaldavad 4000 erinevat toksilist ainet.

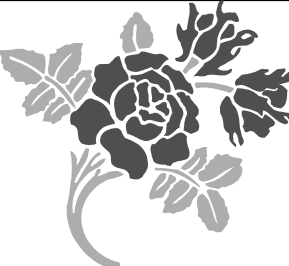

Koonga kool

Ole osav ja kiire!

18.oktoobril võtsime osa kihelkonna koolide algklasside spordivõistlustest „Ole osav ja kiire!” Osalesid 1.-4. klasside õpilased. Võistlused nõudsid osavust ja kiirust. Kõik õpilased pidasid vapralt vastu. Kokkuvõttes saavutas 3.-4.klassi võistkond I koha. Ka 1.-2.klassi võistkond võistles tubliult. Täname õpetaja Kristit, kes õpilastele tõeliselt keerulised võistlused hästi selgeks õpetas ja hoolsalt lapsi treenis.

Koonga kooli uudised panid kirja Evi Liiva, Hele Nööri, Karin Roosileht ja Aile Ailt.

<p align="center">Jumalateenistused Mihkli koguduses</p> <p>31.10 kell 17.⁰⁰ Usupuhastuspüha palvus Pikavere palvemajas 02.11 kell 17.⁰⁰ Hingedepäeva palvus kirikus 04.11 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus armulauaga kell 14.⁰⁰ Palvetund Pikavere palvemajas 11.11 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus 18.11 kell 11.⁰⁰ Jumalateenistus kell 14.⁰⁰ Palvetund Koonga raamatukogus 25.11 kell 11.⁰⁰ Igavikupühapäeva jumalateenistus armulauaga 02.12 kell 11.⁰⁰ I Adventi jumalateenistus armulauaga kell 14.⁰⁰ Palvetund Koonga raamatukogus</p> <p>☎ 564 0300 ☎ 445 7599</p>	<p>JESSICA POST 21.09.2007</p> <p>TANEL TREUMANN 25.09.2007</p> <p>TENNET-MARTIN PIILE 15.10.2007</p>
	<p>Otsin kliendile maamaja või talukohta. Ootan pakkumisi tel 442 7909, 505 0506. Katrinn Aarma. PMC Kinnisvara.</p>

<p align="center">Õnnitleme oktoobrikuu sünnipäevalapsi!</p> <p>ALFEI MÄND 85 HELJU LIIV 80 AINO SOONTAK 75 SILVIA MÄEMETS 75 MARTA ALTMANN 75 AARNE RIST 65 MALLE EINAS 65 SILVI KRUUSMA 60 LIIS PÄRNPUU 60 HELVE LIIVAMÄGI 55 RIHO RÄTSEP 55 KAIDO KALJULA 50 JÜRI KALJULA 50 ÜLO VIKSAAR 50</p> 	<p>SILVIA MÄEMETS 75 Soovime õnne ja surume käppa, aeg ühe aasta ära näppas. Olgu Sul aastaid veel edasi särada, aega Sul küllalt veel elupuud jārada. Õnnitleme! Pikavere Küla Selts</p>
<p>Ostan kasvavat leparametsa. Tel. 53737286</p>	<p>KORSTNAPÜHKIJA on Koonga vallas 10.-11. novembril, 17.-18. novembril ning 24.-25. novembril 2007. a. Kes soovib korstnapühkijat oma majapidamisse tellida, andke teada vallasekretäri numbril 44 73740.</p>
	<p>TEADE Koonga Vallavalitsus kuulutab välja konkursi klubijuhataja ametikohale Lõpe klubis. Avalduse esitamise tähtaeg on 10. november. Avaldus tuua või saata aadressil Koonga Vallavalitsus Koonga 88401. Info Koonga Vallavalitsus tel. 04473740</p>

TEADE
 Teisipäeviti kell 17.30 alustas uut hooaega rahvatantsurühm. Kui on huvilisi, võib alati ühineda. Veel alustab ravivõimlemine 16. oktoobrist teisipäeviti kell 15.00.
 Tulge osa võtma ja võtke sõber ka kaasa. Need ringid on tasuta.
 Info tel.4462234 Klubijuhataja.

<p><i>Suures leinas puud ja maja, lilled, põõsad, koduõu...</i></p> <p>EHA SIIMANN 18.09.1932-22.09.2007</p> <p>JÜRI PÕDER 25.05.1947-13.10.2007</p>	<p><i>Sa andsid, mis sul oli anda, tööd tehes kulus eluniit. Sa kandsid, mida suutsid kanda ja ootamatult läksid siit...</i></p> <p align="center">JÜRI PÕDER</p> <p>Avaldame kaastunnet omastele. Pikavere Küla Selts</p>	<p>Agu</p> <p>Südamlik kaastunne kalli ema</p> <p align="center">EHA SIIMANNI</p> <p>kaotuse puhul.</p> <p align="right">Liliana perega</p>
--	--	--

TEADE

Euroopa Ühtekuuluvusfondi Matsalu alamvesikonna vee- ja kanalisatsioonirajatiste renoveerimise ja laiendamise projekti ehitustöödega on Oidrema külas jõutud lõpusirgele, nüüd on tehnika, materjalid ja töömehed jõudnud Koonga ja Irta küladesse. Irtas alustati töid uue pumbamaja rajamisega 16.oktoobril 2007 ning Koongas löödi kopp maasse 22.oktoobril 2007, tänaseks käib aga mõlemis juba tõsine tegemine.

Irtas plaanitakse töödega valmis saada käesoleva aasta lõpuks, Koongas on aga tööde maht oluliselt suurem ning siin vältavad kaeve- ja renoveerimistööd eeldatavalt 2008. a. maikuu lõpuni. Lõpel algavad ehitustööd Koonga vallas viimasena – järgmisel aastal, seal on projekteerimine praegu pooleli.

Nii suuremahulised tööd toovad endaga paratamatult kaasa mitmed olulised muutused meie harjumuspärasesse ellu – valmis tuleb olla ajutisteks veekatkestusteks, liikluse ümberkorraldamiseks ja ümbersõitudeks, kooseksisteerimiseks pidevalt liikuva ning müra tekitava kaeve- ja veotehnikaga, samuti kõikjal sagivate töömeestega, leppida tuleb mõneks ajaks üsna palju muutunud maastikupildiga.

Hoiame koos ehitajatega vallaelanikke edaspidi senisest enam kursis toimuvaga ning loodame kõigi kannatlikkusele ning mõistvale ja heatahtlikule suhtumisele.

Koonga Vallavalitsuse nimel Silver Seegar

06. augustil alustati kanalisatsioonirajatiste renoveerimise ja laiendamise projekti ehitustöödega Oidrema külas ning tänaseks on jõutud lõpusirgele. *Hetki Oidremalt.*

Loodusest

Oidrema külas Roosimäe talus korjati sügisest vaarikasaaki. Teatavasti kasvatab vaarikas ühel aastal varred ja järgmisel kannab saaki. Talvekülm oli aga vaarikaid näpistanud ja kevadel ei hakanud varred lehti ajama. Tuli kuivanud oksad ära lõigata. Siiski hakkasid keset suve visad juured võrseid ajama. Imestama pani asjaolu, et esimese aasta vartel ilmusid ka õied. Mida aeg edasi, seda huvitavamaks asi läks. Õite asemele tekkisid marjad ja nüüd oktoobris olid oksad lookas valmis vaarikatest. Marjad olid suured ja ussides puutumata. Perenaine on sügisest saagist saanud hulga moosi. Oktoobri keskel, kui Õie Erismaal külas käisin, oli veel valmimata marju hulgaliselt okste küljes. Kahjuks teevad öökülmad oma töö ja kõik saak ei jõua valmida. Merike Pikk mets

JUNNUMAA KUUKIRI

Lehe väljaandja
Koonga Vallavalitsus

trükkitud OÜ "Hansaprint"
Merike Pikk mets 44 62 359, 58 039 542 e-mail: pikk mets@hot.ee
Helgi Mitt 44 73 740